

Sygn. akt VIII GC 131/21

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 3 stycznia 2022 r.

Sąd Okręgowy w Bydgoszczy VIII Wydział Gospodarczy

w składzie następującym:

Przewodniczący: sędzia Marcin Winczewski

Protokolant: st. sekr. sądowy Joanna Bereszyńska

po rozpoznaniu w dniu 20 grudnia 2021 r. w Bydgoszczy

na rozprawie

sprawy z powództwa (...) w P.

przeciwko:

1. (...) M. K. (1), H. D. w B.,

2. M. K. (1),

3. A. D.,

4. P. P. (1)

o zapłatę

I. zasądza od solidarnych pozwanych na rzecz powódki kwotę 269.213,17 (dwieście sześćdziesiąt dziewięć tysięcy dwieście trzysta siedem) złotych wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie w transakcjach handlowych co do kwot:

a) 132.137,36 zł od dnia 1 maja 2020 r. do dnia zapłaty,

b) 137.075,81 zł od dnia 12 maja 2020 r. do dnia zapłaty;

II. zasądza od solidarnych pozwanych na rzecz powódki kwotę 24.278,00 (dwadzieścia cztery tysiące dwieście siedemdziesiąt osiem) złotych wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia uprawomocnienia się orzeczenia do dnia zapłaty, tytułem zwrotu kosztów procesu.

sędzia Marcin Winczewski

Sygn. akt VIII GC 131/21

UZASADNIENIE

(...) w P. pozwem przeciwko (...)P. P. (2), A. D. w B. oraz M. K. (1), A. D. i P. P. (1) domagała się zasądzenia solidarnie kwoty solidarnie kwoty 269.213,17 zł wraz odsetkami ustawowymi za opóźnienie w transakcjach handlowych od kwot:

- 132.137,36 zł od dnia 1 maja 2020 r. do dnia zapłaty;

- 137.075,81 zł od dnia 12 maja 2020 r. do dnia zapłaty

oraz zasądzenia kosztów procesu według norm przepisanych.

W uzasadnieniu wskazano, że pozwana spółka kupiła towar, za który powódka wystawiła dwie faktury VAT. Pozwana spółka nie kwestionowała jakości ani ilości otrzymanego towaru, jednak nie uregulowała należności, pomimo kilku wezwań do zapłaty.

Nakazem zapłaty w postępowaniu upominawczym z dnia 26 października 2020 r., wydanym w sprawie IX GNe 1372/20, orzeczono zgodnie z żądaniem pozwu.

Od powyższego nakazu pozwani wnieśli sprzeciw, żądając oddalenia powództwa w całości i przekazania sprawy Sądowi Okręgowemu w Bydgoszczy, jako właściwemu rzeczowo i miejscowo do jej rozpoznania. W uzasadnieniu sprzeciwu podali, że M. K. (1) pozostawał w stałym kontakcie z powódką i miał akceptację co do późniejszego terminu płatności. Wynikało to z tego, że oczekiwał na spłatę zobowiązań (...) a to z kolei było efektem wprowadzonego stanu epidemii w całym kraju i trudności finansowych wielu podmiotów gospodarczych. Z tego względu powództwo w niniejszej sprawie jest przedwczesne.

W odpowiedzi na sprzeciw powódka podtrzymała dotychczasową argumentację. Wskazała, że pozwani nie uregulowali dochodzonych należności, których terminy wymagalności upłynęły, zatem zarzut przedwczesności powództwa jest bezpodstawny. Ponadto, powódka wniosła o wezwanie do udziału w sprawie w charakterze pozwanego H. D., albowiem Sąd Rejestrowy w B. w dniu 23 grudnia 2020 r. wykreślił z rejestru przedsiębiorców Krajowego Rejestru Sądowego, z rubryki dotyczącej danych wspólników (...) oraz A. D., a wpisał M. K. (1) i H. D.. Ponadto wykreślono dotychczasową firmę spółki i wpisano w jej miejsce: (...) M. K. (1), H. D..

Postanowieniem z dnia 11 października 2021 r. (k. 205) oddalono wniosek pozwanych o rozpoznanie sprawy z pominięciem przepisów o postępowaniu w sprawach gospodarczych (pkt 1) oraz oddalono wniosek powódki o wezwanie do udziału w sprawie w charakterze pozwanego H. D. (pkt 2).

Sąd ustalił, co następuje:

Strony prowadzą działalność gospodarczą. M. K. (1) był wpisany w KRS, jako wspólnik pozwanej spółki w okresie od 30 listopada 2005 r. do 4 sierpnia 2020 r. oraz ponownie od dnia 23 grudnia 2020 r. A. D. był wpisany w KRS, jako wspólnik pozwanej spółki w okresie od 31 maja 2019 r. do 23 grudnia 2020 r. P. P. (1) był wpisany w KRS, jako wspólnik pozwanej spółki w okresie od 4 sierpnia 2020 r. do 23 grudnia 2020 r. Z kolei H. D. jest wpisany w KRS, jako wspólnik pozwanej spółki od dnia 23 grudnia 2020 r.

(okoliczności bezsporne, a ponadto dowód: informacja z KRS powódki – k. 12-15; informacje z KRS pozwanej – k. 16-22, 103-109 i 201-201v)

Strony prowadziły współpracę gospodarczą, w ramach której pozwana spółka jawna kupowała od powódki tworzywa sztuczne, w celu ich dalszej odsprzedaży. Początkowo układała się ona dobrze, a pozwana spółka opłacała wystawione za zakupiony towar faktury. Osobą odpowiedzialną, co do zasady, za współpracę ze strony powódki była jej pracowniczka J. R., u której pozwana spółka – w imieniu której działał głównie wspólnik M. K. (1) lub pracownik M. N. – dokonywała zamówień w formie mailowej. Po pewnym czasie u pozwanej pojawiły się opóźnienia i zaległości w płatnościach za dostarczony towar, z czym wiązały się rozmowy i ponaglenia mailowe oraz w trakcie rozmów telefonicznych.

Odbiór towaru, M. N. i M. K. (1) poświadczali na dokumentach „polecenie wydania/dostawy”.

Po dostarczeniu zamówionego towaru, powódka wystawiła i doręczyła pozwanej m.in. następujące faktury:

1) nr (...) z dnia 16 marca 2020 r. na kwotę 132.137,36 zł, z terminem płatności 45 dni od daty wystawienia;

2) nr (...) z dnia 26 marca 2020 r. na kwotę 137.075,81 zł z terminem płatności 45 dni od daty wystawienia.

Pozwana spółka odebrała towar wskazany w powyższych fakturach i nie zgłaszała jakichkolwiek zastrzeżeń co do jego ilości, czy jakości.

(dowód: faktura VAT nr (...) – k. 23-24; dokument wydania z dnia 16 marca 2020 r. – k. 26; faktura VAT nr (...) – k. 32-33; dokument wydania z dnia 26 marca 2020 r. – k. 35; mailowe zamówienia towaru – k. 28-31 i 37; zeznania świadka J. R. – k. 248v)

W licznych rozmowach telefonicznych z J. R., M. K. (2) deklarował zapłatę, prosząc o niekierowanie sprawy na drogę postępowania sądowego. W późniejszym okresie przestał odbierać telefony. Powódka, od dnia 28 lipca 2020 r. wielokrotnie wzywała pozwanych do zapłaty należności wynikających z faktur – drogą pocztową oraz mailowo.

(dowód: zeznania świadka J. R. – k. 248v; pisma z dowodami wysłania – k. 38-45; korespondencja mailowa – k. 28-31, 46)

Sąd zważył, co następuje:

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie wymienionych dokumentów, których autentyczność nie była przez strony kwestionowana, a także na podstawie zeznań świadka J. R., które były jasne, spójne, konsekwentne i rzeczowe, a przede wszystkim korelowały z pozostałym zebrany w sprawie materiałem dowodowym. Za wiarygodne – wyłącznie w zakresie w jakim pokrywały się one z zeznaniami powołanego świadka – uznano przesłuchanie pozwanego M. K. (1). Za niewiarygodne uznać należało natomiast jego twierdzenia, że powódka zgodziła się poczekać ze złożeniem pozwu do końca 2021 r., skoro sprzeczne z tym były zarówno zeznania świadka, jak i szereg dokumentów, w których powodowa spółka wzywała pozwanych do zapłaty zarówno w formie mailowej, jak i listownej, a pozwany nie był w stanie wskazać nawet, kiedy i do jakich rzekomo konkretnych ustaleń miałyby dojść. Fakt ten i tak pozostawał bez znaczenia dla rozstrzygnięcia, skoro do tej daty pozwany nie uiścił swych należności, a zgodnie z art. 316 § 1 k.p.c., po zamknięciu rozprawy sąd wydaje wyrok, biorąc za podstawę stan rzeczy istniejący w chwili zamknięcia rozprawy; w szczególności zasądzeniu roszczenia nie stoi na przeszkodzie okoliczność, że stało się ono wymagalne w toku sprawy.

Na zasadzie art. 235² § 1 pkt 1 k.p.c. (k. 266v) pominięto wnioski pozwanych o przesłuchanie w charakterze świadka M. N. oraz dowód z przesłuchania pozwanych A. D. i P. P. (1). Znaczące, że dowód z zeznań świadków sąd może dopuścić jedynie wtedy, gdy po wyczerpaniu innych środków dowodowych lub w ich braku pozostały niewyjaśnione fakty istotne dla rozstrzygnięcia sprawy (art. 458¹⁰ k.p.c.). Czynność strony, w szczególności oświadczenie woli lub wiedzy, z którą prawo łączy nabycie, utratę lub zmianę uprawnienia strony w zakresie danego stosunku prawnego, może być wykazana tylko dokumentem, o którym mowa w art. 77³ Kodeksu cywilnego, chyba że strona wykaże, że nie może przedstawić dokumentu z przyczyn od niej niezależnych (art. 458¹¹ k.p.c.). Z tych względów rzekomy fakt przedwczesności powództwa z uwagi na przedłużenie terminu płatności przez powódkę, pozwani winni byli wykazać dokumentami, a dowody z zeznań świadków i przesłuchania stron na te okoliczności i tak nie mogły odnieść spodziewanego skutku.

Ponadto, wbrew obowiązкови nałożonemu na pełnomocnika pozwanych, nie podano adresu do doręczeń świadka M. N., pod którym odebrałby on jakiegokolwiek wezwanie, co dopiero mogłoby skutkować jego doprowadzeniem na kolejny termin. W toku rozprawy w dniu 22 listopada 2021 r. (k. 249) profesjonalny pełnomocnik pozwanych został zobowiązany do dołożenia starań, aby świadek stawił się na kolejny termin rozprawy, a jednocześnie określono dzień 20 grudnia 2021 r., jako termin, po upływie którego dowód ten zostanie przeprowadzony tylko wówczas, gdy nie spowoduje to zwłoki w postępowaniu. Pełnomocnik pozwanych nie podjął jakiegokolwiek czynności w celu zawiadomienia świadka o terminie rozprawy, początkowo w ogóle podając, jako jego adres do doręczeń, adres siedziby spółki, w której miał on już nie być zatrudniony. W ocenie Sądu tego typu działania zmierzały wyłącznie do przedłużenia postępowania i także z tych względów wnioski ten należało pominąć, tym bardziej, że świadek ten nie

mógł mieć wiedzy istotnej dla rozstrzygnięcia, skoro pozwany M. K. (1) zeznał, że wyłącznie on kontaktował się z J. R. w zakresie przedłużenia terminu płatności spornych faktur.

Na podstawie art. 302 § 1 k.p.c. pominięto dowód z przesłuchania pozwanych A. D. i P. P. (1), albowiem ten ostatni, mimo wzywania na termin rozprawy, nie stawiał się w Sądzie, w żaden sposób swego zachowania nie usprawiedliwiając. Z kolei A. D. przedstawił zaświadczenie lekarskie o niezdolności do pracy, jednakże nie sposób uznać tego faktu za brak możliwości złożenia zeznań. Profesjonalny pełnomocnik tego pozwanego miał bowiem wiedzę, iż rozprawa w dniu 20 grudnia 2021 r. będzie odbywała się w formie hybrydowej i nic nie stało na przeszkodzie, aby pozwany wystąpił o przesłanie mu linka, w celu uczestnictwa w niej w sposób zdalny. Twierdzenie więc pełnomocnika (k. 266), że „pozwany nie mógł połączyć się z Sądem zdalnie z uwagi na posiadane zwolnienie lekarskie” uznać należało za kolejną, niedopuszczalną próbę przedłużenia postępowania, tym bardziej, jeśli weźmie się pod uwagę przesłuchanie M. K. (1), z którego wynika, że A. D. nie miał w zasadzie jakiegokolwiek wiedzy na temat okoliczności współpracy z powodową spółką.

Sąd oddalił spóźniony wniosek pozwanych o rozpoznanie sprawy z pominięciem przepisów o postępowaniu w sprawach gospodarczych. W art. 458⁶ § 2 k.p.c. wyznaczono stronom tygodniowy termin na złożenie takiego wniosku od dnia doręczenia pouczeń. W rozpoznawanej sprawie pozwani odebrali nakazy zapłaty wraz z pozwem i pouczeniami w dniu 5 listopada 2020 r. (k. 63-66), zaś sprzeciw wraz z wnioskiem o rozpoznanie sprawy z pominięciem przepisów o postępowaniu w sprawach gospodarczych złożyli w dniu 18 listopada 2020 r. (k. 71), a więc z uchybieniem ustawowego terminu.

Natomiast ze względu na uregulowanie art. 458⁸ § 2 k.p.c., nie było dopuszczalne wezwanie do udziału w sprawie kolejnego współnika pozwanej spółki jawnej, który przystąpił do niej w trakcie procesu, H. D., dlatego Sąd oddalił wniosek powoda w tym zakresie w dniu 11 października 2021 r. (k. 205).

W sprawie nie budziło wątpliwości, iż strony związane były współpracą, w ramach której powódka sprzedawała pozwanej spółce swe towary. Kwestią podnoszoną przez pozwanych w sprzeciwie był ogólny argument o przedwczesności powództwa, z uwagi na poczynione pomiędzy stronami uzgodnienia. Zarzut ten jednak nie okazał się przekonujący.

Zgodnie z art. 535 k.c., przez umowę sprzedaży sprzedawca zobowiązuje się przenieść na kupującego własność rzeczy i wydać mu rzecz, a kupujący zobowiązuje się rzecz odebrać i zapłacić sprzedawcy cenę.

Ponieważ towar zamówiony został przez spółkę jawną, stosownie do art. 31 k.s.h., przewidującego subsydiarną odpowiedzialność wspólników spółki jawnej, powódka miała możliwość wniesienia powództwa także przeciwko wspólnikom spółki, zanim egzekucja z majątku spółki okaże się bezskuteczna (art. 31 § 2 k.s.h.). Przepis art. 31 § 1 k.s.h., stanowiący o możliwości prowadzenia egzekucji z majątku osobistego dłużnika dopiero wówczas, gdy egzekucja prowadzona z majątku spółki okaże się bezskuteczna, nie zmienia subsydiarnego charakteru tej odpowiedzialności, która powstaje od samego początku, tj. od zaciągnięcia zobowiązania i jest jednocześnie odpowiedzialnością solidarną. Nie budzi wątpliwości, że wspólnik spółki jawnej staje się dłużnikiem wierzyciela tejże spółki już z chwilą zaciągnięcia przez nią zobowiązań czyli, odpowiedzialność wspólników spółki jawnej za dług spółki powstaje ex lege w stosunku do każdego ze wspólników oddzielnie (zob. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 1 lipca 2020 r., I UK 416/18).

Na podstawie art. 22 § 2 k.s.h., każdy wspólnik odpowiada za zobowiązania spółki bez ograniczenia całym swoim majątkiem solidarnie z pozostałymi wspólnikami oraz ze spółką. Wystąpienie ze spółki nie zwalnia byłego wspólnika z odpowiedzialności określonej w art. 22 k.s.h. za zobowiązania powstałe wcześniej (uchwała Sądu Najwyższego z dnia 18 grudnia 2008 r., III CZP 126/08). Wprowadzenie solidarnej odpowiedzialności wspólników (art. 22 § 2 k.s.h.), która jako odpowiedzialność za cudzy dług ma charakter gwarancyjny, służy przede wszystkim wzmocnieniu pozycji wierzycieli, którzy w ten sposób uzyskali możliwość dodatkowego zaspokojenia o ile egzekucja z majątku spółki okaże się bezskuteczna (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 7 stycznia 2009 r., II CSK 411/08).

Emanacją procesową odpowiedzialności wspólników z art. 31 k.s.h. są postanowienia art. 7781 k.p.c., regulującego przesłanki nadania tytułowi egzekucyjnemu wydanemu przeciwko spółce jawnej klauzuli wykonalności przeciwko wspólnikowi tej spółki. Zgodnie z tym przepisem warunkiem nadania klauzuli wykonalności przeciwko wspólnikowi jest wykazanie przez wierzyciela, że egzekucja przeciwko spółce była bezskuteczna, względnie, że będzie ona bezskuteczna (por. postanowienie Sądu Apelacyjnego w Katowicach z dnia 30 czerwca 2020 r., V AGz 19/20).

Należy podkreślić, że w dniu wniesienia pozwu – dnia 7 października 2020 r. – wspólnikami pozwanej spółki jawnej byli A. D. i P. P. (1). Na tej podstawie, odpowiedzialność na zasadach równych z pozostałymi wspólnikami ponosi również wspólnik M. K. (1) który był wspólnikiem pozwanej spółki w okresie od 30 listopada 2005 r. do 4 sierpnia 2020 r. oraz ponownie od dnia 23 grudnia 2020 r.

Bezspornym pozostawało w sprawie (co przyznał zresztą ostatecznie M. K. (1) w trakcie przesłuchania), że powódka dostarczyła pozwanej spółce, zgodnie z zamówieniem, towar ujęty w dwóch wystawionych fakturach VAT. Pozwana z kolei towar odebrała i nie kwestionowała go, ani co do ilości dostarczonych tworzyw sztucznych, ani ich jakości. Powyższe okoliczności w myśl art. 535 § 1 k.c. zdecydowały o istnieniu po stronie pozwanych obowiązku zapłaty ceny. Treść faktur pozwalała ustalić, jaka była cena i terminy płatności za odebrany bez zastrzeżeń towar.

Faktura jest dokumentem o charakterze technicznym, rozliczeniowym, zasadniczo nie kreuje zobowiązania, może jednak spełniać na płaszczyźnie cywilnoprawnej określone funkcje. Jest to bowiem jeden z dowodów, w oparciu o który sąd może samodzielnie lub z uwzględnieniem innych dowodów ustalić treść stosunku prawnego łączącego strony (por. wyrok Sądu Apelacyjnego w Warszawie z dnia 21 maja 2013 r., I ACa 1520/12, wyrok Sądu Najwyższego z dnia 7 listopada 2007 r., II CNP 129/07).

Nieprzekonujący okazał się natomiast argument pozwanych, dotyczący kontaktów M. K. (1) z J. R., co do późniejszego terminu płatności. Zgodnie z treścią art. 232 k.p.c., strony są obowiązane wskazywać dowody dla stwierdzenia faktów, z których wywodzą skutki prawne. W myśl zaś art. 6 k.c., ciężar udowodnienia faktu spoczywa na osobie, która z faktu tego wywodzi skutki prawne. Analiza tych przepisów prowadzi do wniosku, że w niniejszej sprawie, to pozwani powinni przedstawić dowody potwierdzające fakt zawarcia porozumienia w przedmiocie odroczenia terminu płatności. Tymczasem, podnieśli oni jedynie gołosłowne twierdzenia, którym powódka przeciwstawiła dowód w postaci zeznań świadka J. R., która prowadziła sprawę omawianych zamówień. Wskazała ona wiarygodnie, że M. K. (1) początkowo deklarował zapłatę, jednak później rozłączył się w trakcie kolejnej rozmowy telefonicznej i już nie oddzwonił, a następnie przestał odbierać telefony.

W tych okolicznościach, należało uznać, że powódka udowodniła, że nie doszło do uzgodnienia innych niż określone w fakturach terminów zapłaty. Zachowanie polegające na regularnym wzywaniu pozwanej do zapłaty a następnie – wniesieniu pozwu w tej sprawie dobitnie świadczy zresztą o tym, że strony nie zawarły żadnego porozumienia w sprawie odroczenia terminów zapłaty.

Kierując się tą argumentacją Sąd uznał roszczenie powódki w zakresie dotyczącym zapłaty za dostarczony towar za udowodnione i na podstawie art. 535 k.c. w zw. z art. 31 i 32 k.s.h., zasądził od pozwanych solidarnie dochodzoną kwotę 269.213,17 zł.

Powództwo podlegało uwzględnieniu również co do żądania odsetek ustawowych za opóźnienie w transakcjach handlowych, które znajdowało uzasadnienie w treści art. 7 ustawy z dnia 8 marca 2013 r. o przeciwdziałaniu nadmiernym opóźnieniom w transakcjach handlowych (j.t.: Dz. U. z 2020 r., poz. 935 ze zm.), przy uwzględnieniu terminów płatności określonych w nieuregulowanych fakturach VAT wystawionych na rzecz pozwanej i zostały przyznane od dnia następnego po upływie terminu zapłaty wyznaczonego w tychże dokumentach rozliczeniowych.

O kosztach procesu orzeczono (pkt II) zgodnie z zasadą odpowiedzialności za jego wynik, wyrażoną w art. 98 § 1 i 3 k.p.c. Na koszty należne z tego tytułu powodowej spółce złożyły się: koszty zastępstwa procesowego w kwocie 10.800,00 zł (§ 2 pkt 7 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za

czynności radców prawnych; j.t.: Dz. U. z 2018 r., poz. 265 ze zm.), opłata od pozwu w wysokości 13.461,00 zł oraz opłata skarbowa od pełnomocnictwa w kwocie 17,00 zł.

sędzia Marcin Winczewski